

STANISLAI LYSIMACHI,

Equitis Poloni

A. G. h. 14.

EPISTOLA

Ad

CLAUDIUM LENTULUM,
Nobilem Marchiacum.

In qua

Tectæ Gallorum, Pacis Belli-
ve, artes; ac cum Turcis & seditiosis
Hungaris Conspiraciones,
reteguntur.

ISTIANOPOLI.

M DC LXXXIII.

~~8. P. # #~~

EX BIBLIOTH.

NATIONIS HUNGAR.

VITEBERG.

II 253.

SIGNAT. CLVCCCXIII.

STANISLAUS LYSIMACHUS,

Eques Polonus,

CLAUDIO LENTULO

Nobili Marchico

S. P. D.

A Micitiæ mutuique af-
fectus commercium,
LENTULE *Virorum*
Optime, nuperrimæ
argumento Epistolæ luculenter
testatus es, anxie à me requi-
rens, ut quæ *de ingravescentibus*
in vicina Hungaria turbis, Polo-
nis mens sit? Ais, quod constans
fama Gallos, imminentis ab im-
mani Turca belli, reos faciat,
atque Poloniæ Rempublicam

A 2 officii-

officinam ferat, nefaria consilia
 & molitiones expedientem.
 Equidem haud obscure expro-
 bras meæ Genti facilitatem,
 pravis Gallorum facinoribus ma-
 nifestè ab aliquot annis indul-
 gentem, imò foventem refra-
 ctarios Pannonos, donec hoc
 tempore cum Phrygibus de-
 mum sapiens, errorem nimis
 serò deprehendat, quod accer-
 siverit, & lateri suo junxerit in-
 ter necinos hostes in Excidium
 Poloniæ pro libidine sua cotidie
 grassaturos. Amamus *Lentule*,
 & irascimur ex hominum &
 temporum ratione, in eo sanè
 pervicaces, quod satius sit quos
 odisse cæpimus, forti dextrâ &
 palam ulcisci, quam dolo &
 fraude, proditoriis artibus ever-
 tere. Is inest Sarmatarum pe-
 ctoribus

Et oribus candor, qui haud facile
 in suspicionem trahit aliorum fi-
 dem ac integritatem, potius ex
 propria indole aliorum inge-
 nium aestimans, quam impro-
 bitatis conjectando insimulet.

Hanc profectò nobis laudem
 illibatam relinquo velim *Lentule*,
 dum in æternis Tuis Comitibus
 Ratisbonæ Penelope telam texis
 retexisque, nostratumque Con-
 silia exasciare non dubitas. Hun-
 gariæ factiosi Cives cum Exulanti
 nomen pertinaciæ suæ præten-
 derent, fateor in Polonia late-
 bras, commeatum, & Amicos
 invenisse, privato nomine sibi
 succenturiantes; si quod Nobis
 est ex libertate Vitium apud
 Germanos, illud certe tot tan-
 tisque scopulis infame invenies,
 ut vel exinde hodierna vestra
 A 3 mala

mala scaturiant. Quotquot Vo-
 bis Reguli & Suprematus novi-
 ter reperti vindices, tot etiam
 singulares foederum pacis bellivè
 pactiones ferè numerantur.
 Quidni igitur apud Poloniae Sa-
 trapas flebile tuti recessus benefi-
 cium impetrassent ex humanita-
 tis vicinitatisque communione,
 donec Cæsari, Regi & Domino,
 rursus conciliarentur, qui Patriæ
 libertatem, sacra profanaque ju-
 ra violata à Germanis quere-
 bantur. Hanc suppetiandi Hun-
 garis mentem Gallos quoque &
 Bethunium tunc servasse con-
 stat, cum afflictis oppressisque
 subvenire omnino Regium fere-
 batur. Voluit verò Polonia ho-
 mines laribus profugos & fortu-
 nis exutos, Cæsari ac Christiano
 Orbi servare, ne in ultimæ de-
 spera-

sperationis periodum præcipites
 Turcis sese manciparent. Quod
 si Gallorum scopus, durante nu-
 pero in Germania bello, eò de-
 clinavit, ut Cæsari agrè facerent,
 viresque illius distractas alibi di-
 stinerent, dolus vel Virtus in ho-
 ste pariter habetur. Postquam
 pacere sarcita, hostilem animum
 Galli retinuerunt, & motus
 Hungarorum ope consilioque
 propagârunt, execror, abomi-
 nor sublestam fidem, quæ ami-
 citiæ sacra Jura violat. Mihi ete-
 nim plurimisque ingenuis Po-
 loniæ Civibus improbatum sem-
 per fuit, cùm videremus ex Pa-
 tria nostra tanquam Equo Tro-
 jano in Hungariam & Transyl-
 vaniam varios Galliæ Explorato-
 res erumpere, qui petulantes
 Pannonos ad contumaciæ pervi-

caciām & armorum rabiem sup-
 peditatis opibus armisque stimu-
 larent. Illud non Nobis tantum,
 sed Orbi innotuit abundè, dum
 Antesignanus Rebellium Tran-
 sylvanorumque *Bohanus*. ille, ali-
 que similis farinae Galli, suis in
 Hungaria facinoribus clari lon-
 gè latèque grassarentur. Ambi-
 gebam sanè aliquando pacis no-
 viter in itæ religionem æstimans,
 utrum publico Galliaē consensu
 auctoritateque hæc patrentur?
 Sinistram suspicionem revocet,
 noxium esse Principibus cunctis
 exemplum Subditorum, fidem
 & obsequium exuentium fero-
 ciam alere, & in belli furorem
 adversus justum Dominum pro-
 trudere; Ea nunquam me laces-
 sivit audacia gloriam Regum &
 Principum allatrare; *Osi tam felix,*
quam

quam pectore candidus essem, extat adhuc nemo saucius ore meo. Rex Christianissimus rerum fortiter feliciterque gestarum famâ & magnitudine, illud inter Mortales fastigii jam tenet, quod moderatione tantum indiget. Neque ille opus habet artibus illicitis amplissimam laudem augere. Congenitum semper fuit generosis mentibus consilium, fortunam, & Victorias clandestinis insidiis haud furari, sed aperto Marte vincere. Magnus Alexander talia suadentem Parmenionem suum non sine correptione rejecit, Iatrunculorum & furum, ajens, solertiam & votum unicum esse, fallere. Atamen Amici & Ministri pravè callidi, & molestè seduli susque deque habere solent, per fas & ne-

A s fas

fas rem Dominorum auxisse, si
 propriam perinde opimio-
 reddant, quod nunc de Gallis
 oppidò constare puto. Hinc
 sciscitatus aliquoties fui ex iis,
 quibus apud nos Regium Gallia
 aurum sumptus suppeditat (nec
 enim Nobis defunt Cives in li-
 bera Republica ad fervitutum
 nati, qui Gallia mancipia po-
 tius quam ingenuos Polonos
 agere gestiunt :) Quid hoc tem-
 porum spatio Gallia cum Tran-
 sylvano Principe *Apaffijo*, Tur-
 carum deditio cliente necessi-
 tudinis magnopere intercedat?
 quam illi barbarum incentores
Akakia, *Vernajus Boucautius*, alii-
 que istius fortis forices, tot itio-
 nibus, tot reditionibus clancu-
 lariis foverent vel propagarent?
 Non aliam reddi causam intel-
 lexi,

lexi, quàm quod Galli nunc
 ubivis terrarum suum fixerint
 sterquilinum, cristas erigentes,
 ut quod spe dudum devorârunt,
 Orbis Dominium capeffant. Ja-
 ctant illi Gallicantes oraculi le-
 gem; haud aliud scilicet esse
 Dominationis Austriacæ fræ-
 num, Europæ dum imminet,
 quàm si Galli cum Ottomannis
 foedus inierint, & subinde sacri
 Codicis autoritate pactam cum
 Infidelibus amicitiam armorum-
 que societatem, illos defendere,
 tu quoque legeris *Lentule*. Qua-
 si vero quæ injuriæ prohibendæ
 causâ aliquando permiffa in
 Christianorum injuriam & San-
 ctæ Matris Ecclesiæ desolatio-
 nem legitimè torqueantur. Quis
 Austriacorum sit ille hoc rerum
 spatio, qui Orbis Dominium
 A 6 raptu-

rapturus Gallos laceffat? Noſtri Gallicantes monſtrare non potuerunt. Vetera igitur recentiaque contendentibus planum fore credo, Gallis Turciſque conſiliorum communionem ab antiquo intercedere, Legatoq; Regis penes Portam Ottomannicam excubanti nullum ſanctius Conſilium eſſe, quàm Imperatoris & Hungariæ negotia illic ſpeculari (loquor verbis cujuſdam Oratoris Veneti haud obſcuro nominis) bellumvè in laceri iſtius Regni reliquias accendere, quoties Gallorum ambitioni viſum, ex alienis miſeriis & Chriſtianorum clade, domnandi libidinem alibi locorum licentius expandere. Præcones equidem Gallicæ magnitudinis ſuperbè jactitant rogantque, an

Ludo-

Ludovico Magno perdita Hungaria opus sit, quam ille servare omninò contendit. Illustre illum generosæ pietatis documentum, & in Aulis præcipuorum Principum testatum dedisse, cum Luxenburgum arcta pridem corona cinctum, ac deditiōni proximum desereret liberamque prædam è manibus dimitteret; postquam celerrimo Nuncio Viennam perlatum esset Ottomannicam potentiam tota virium mole in procinctu, & Belgradum versùs in itinere esse, ut expeditis armis Hungariam vicinasque Provincias Austriacas uno impetu obrueret. Regem scilicet Christianissimum noluisse committere, quin Cæsar, tum alii quibus perniciem extremam amoliri incumbit,

integras vires internecini hostis
 furori opponere possent, nullis
 in Belgio vel ad Rhenum armis
 Gallorum irretiti vel impediti.
 Gloriæ plenum & tanto Rege
 profecto dignum quieti & tran-
 quillitati Christianorum consu-
 lens consilium, mirati sumus
 omnes & gratulati; solida quo-
 que laus ad posteros derivata Gal-
 los maneret, nisi propullulante
 mox rei tantisper tectâ veritate,
 sequiora quæque & fucum nimis
 pellucidum subesse statim patuis-
 set. Quamvis sileantur alia præ-
 teriti temporis flagitiosa exem-
 pla, nullum tamen apertius per-
 versæ fidei suæ argumentum,
 quàm hodiè Nobis præbuerunt
 Galli. Scrutantibus quippe acrio-
 re studio jactatæ famæ causam &
 celerem qui ferebatur nuncium,
 nullus

nullus & nemo Constantinopoli
 allapsus se visendum præbebat,
 neque Turcarum exercitum,
 suis quemadmodum solet Asiæ,
 Græciæ, Thessaliæ cæterisque
 remotioribus sedibus exercitum
 in Campum progredi explora-
 tum habebatut. Imò verò ex li-
 teris inter Galliæ emissarios Con-
 stantinopoli in Transylvaniam
 & Hungariam frequenter reci-
 procis liquidò perspectum fuit,
 Anni proximè elapsi die 30. Men-
 sis Decembris in Aula Ottoman-
 nica consilio sanctiore, quod *Di-
 vanum* nuncupant, Præside
 Muphtio Muselmanicæ super-
 stitionis Pontifice, bellum ad-
 versus Imperatorem, decretum
 fuisse. Adeo de authoribus &
 Proxenetis minus dubitandum,
 quod Galli deliberationum &
 conclu-

conclusionum Divani participes
 non erubuerint quasi de re bene
 gesta, & machinationum suc-
 cessu exultare, literis hinc inde
 datis, Rebellibus de promotis
 jam Turcarum auxiliis gratulari
 ac de commodis inde speratis
 mutuis, fausta quæque ominari.
 Rem non per vanos rumusculos
 acceptam, sed luculentis neque
 inficiandis documentis, iisque
 authoribus compertam narro,
 quibus fidem denegare Religio
 fit. Quod si tu *Lentule*, in coar-
 guendis Gallis tardior es, si Tibi
 mei Sarmatæ Gallicis innexi ma-
 chinis visi sunt, æquâ obsecro
 lance perpendas, quæ ad exi-
 mendum Tibi hunc scrupulum
 penitus aperio. Lippis & ton-
 soribus notum est, quod stanti-
 bus Sempronii anno præterito
 Hun-

Hungariæ adhuc Comitibus, In-
 clyta Gens Hungarica solemniter
 Elogio professa sit, & manibus
 quasi palpandum dederit, Ci-
 ves suos Patriam extorres, pecu-
 niis Galliarum sustentatos, aureis-
 que plenos promissis, Cæsaris
 & Regis sui clementiam & cum
 popularibus suis concordiam re-
 pudiasse. Deinceps vero *Akakia*
 in Transylvania cum Rebellibus
 foedus seu belli societatem reno-
 vans amicitiam firmiter strinxit.
 Eapropter Galliarum emissarii spreto
 pudore cum Juris Gentium, san-
 ctæque pacis vinculo in clande-
 stino licet facinore manifestè de-
 prehensi laxatis corruptelarum
 habenis latius ferociusque gras-
 sati sunt. Doleo saltem dulcis-
 simam mihi Patriam Poloniam
 fraudis

fraudis & flagitii scenam instruere debuisse, quam probus quisque lugens contemplatur.

Indulserat rursus Cæsaris Benignitas refractariis Pannonibus ruta securaque hyberna anno proximo, ut per armorum ferias ad suum obsequium in Patriæq; confessum regrederentur. Et jam tum reversuros fuisse existimo, in Gallorum artibus lymphati bonam mentem prorsus exuissent. Novimus centena florenorum millia in pabulum & fomentum Pannoniæ tumultuum, & Turcarum irritationem Parisiis Gedanum in Borussia destinata à Collybista illic *Fromontio* Galliæ Exploratoribus pluribus solutionibus, ne dolosus finis statim patesceret, numerata fuisse. *Vernayus Bon-*
cantius

cantius certè Comitis *Tekely* *Spe-*
culatori Valentino Nemesanio un-
 decies mille & tercentum Du-
 catos consignavit, ut factiosi
 Pannonēs rupto armorum inter-
 stitio Zatmarinum munimen-
 tum, telis aureis prius aggrede-
 rentur, solito Gallis aucupio præ-
 sidiarium militem vel Cives in-
 escaturi. Poloni profectò ut Tu
Lentule persuasum habes mali-
 gnas ejuscemodi fraudes neuti-
 quam approbarunt: Etenim
 Proceres nostri, Regis Christia-
 nissimi in Aula Serenissimi Regis
 Poloniæ Oratori ordinario faci-
 nus hocce seriò objecerunt, con-
 sensu jussuque publico, ne simi-
 lia impostertum patrarentur, in-
 dignationem Regis nostri inter-
 minati; Excusationem *Vitrius* à
 responsi elencho petiit, nihil
 quippe

quippe pecuniarum Rebellibus
transmissum fuisse asserens, quod
præsentanea numeratione da-
tum esset: Ita fallaciis & sophis-
matibus robur veritatis eluditur.
Sed per singulares etiam in id
destinatos homines æs Gallicum
in Hungariam permeasse scito.
Nefariæ & clanculariæ Gallorum
technæ, eousque notæ, perspe-
ctæque sunt apud nos, ut illu-
strum quoque Fœminarum in-
dignationem exciverint. Jusse-
rat *Radziwiliana Princeps Vidua*,
ne per suam ditionem Scolien-
sem Transylvaniæ contiguam,
Gallis pecuniâ instrumento tur-
barum gravibus, libera com-
meandi facultas esset; Cum ve-
rò hi vel socordia vel dissimula-
tione sui in bonis Administri, ta-
men penetrassent, hunc ad sese
evo-

Evocatum injectis vinculis castigavit. Ipse Marchio *Vitrius* totaque Poloniæ Aula, hominem compedibus propterea constri-ctum obambulare, atq; hoc cum ferri onere, jussu ejusdem Principis Viduæ, ad aliud Dominium abduci conspicata est. Nimirum Mulier fortis & prudens apud nos inventa fuit, quæ Orbi patefaceret Poloniam abominandis artibus neutiquam applaudere.

Credidisset unusquisque Gallos *Boucautum* præsertim modestiæ leges accuratius observaturos; Ast verecundiæ fines semel transgressi audacius egere. Nam corruptelarum Architecti existimantes literarum & Consiliorum commercium cum Legato Gallico Constantinopoli, tum
Turcis

Turcis & Rebellibus vix alibi locorum opportunius frequentari, furtivis cum *Valentino Nemessanio* & *Petro Jaigelio*, aliisque *Tækeli* affeclis in Poloniae finibus & Transylvaniae congressibus funestas machinationes protruserunt acrius, mox unum, mox alterum Parisios Oratorem destinando. Hinc à Serenissimo Rege Nostro flagitavit Cæsareus Residens, vellet juberetque sua Majestas, homines Gallos nullo prorsus in Regno & Republica Poloniae legationis munerisque characterè insignitos, finibus suis exesse; postulare ad avita pacta in mutui promotionem commodi olim inita, & à Sacra Cæsarea Majestate hactenus illibatè observata. Ex Regis igitur Serenissimi Senatusque Polo-

Polonici dictamine Legatus Christianiss. monitus fuit ut suscitantes in vicina Pannonia motus *Akakiam & Vernajum Boucautum* dimitteret, parariisque amotis armorum Turcicorum vim & periculum averteret. Neque enim aliam causam fingi posse cur *Vernajus Boucautius* circa Leopolim hæreat, cur hinc illinc clandestinè reptando, in locis nulli aliàs negotio opportunis moretur, quam ut nefariæ cum Rebellibus & Ottomannis Societatis & Conjuratiōnis feram trahat, bellumque desolatæ Hungariæ creet. Assentiri Senatui Regii dictamini detrectavit *Vitrius*, & quò minus *Boucautum* dimitteret, Ministri Gallici sibi que subordinati Nomenclaturam illi circumdare sustinuit

tinuit; qui tamen nullius Juris Gentium tutelæ sibi conscius, in Schismatico Basilianorum Monasterio latibulum tunc quæsit. Negare etiam voluit Legatus *Vitrius* sibi quicquam cum Hungaris aut Infidelibus communionis esse: Luculenter ostendisse Regem suum, cum Luxemburgum pro derelicto haberet, quo ardore Rei Christianæ prospectum cupiat. Tantum abesse Gallos aliquid sinistri agitare. Promisit tamen *Vitrius* ad abolendam suspicionem *Vernajum* Varlaviam secessurum, ibique operiturum nova Regis mandata. Sed indigna Christianis Consilia & machinamenta clam palamve hucusque patrata, finem perinde necdum sortita fuerunt.

Post

Post aliquod temporis inter-
vallum Cæsareus Minister in Au-
la Polonica comperiens novos
iterum pecuniarum rivos Geda-
dano ad Gallos permanasse;
Sac. Reg. Poloniae Majestatem
redintegratis precibus accessit,
orans ut noxii demum homines
Rempublicam purgarent. Ni-
mirum ipsomet Legato Mar-
chione *Vitrio* adstante omnia-
que coram vidente ac audiente,
in publica Senatorum Regni co-
rona porrecto libello & verbis
compositis questus est: *quod Ver-
najuſ Boucautiuſ locum subinde
diversorii, nullatenus verò men-
tem & facinora mutasset, reten-
tusque in sinu Poloniae fuerit. Re-
centioribus nunciis exploratum
esse Gedano residuum aris & collybii
Gallici adductum, ut plene & plane*

B sol-

solvantur centies mille floreni in
 sustentationem Rebellionis, Hun-
 garis vi conventionis inita, debi-
 ti. Obtestatus proinde est Sere-
 nissimum Regem, ne pateretur
 talia tumultuum fomenta in detri-
 mentum Christianæ Reipublicæ,
 imò ipsiusmet Poloniae periculum
 & noxam, ad Hungaros asportari,
 præcipue quod fœderis legibus, cum
 Austriaca Domo olim percussi &
 hæctenus integri, id prorsus re-
 pugnet. Quod si secus fieret, id
 cunctorum Principum aulis pro-
 mulgatum iri, improbas Artes,
 corruptelasque, ut ubi vis per
 Europam dispalescat, Gallos esse
 qui Rebelles Pannonos, Transyb-
 vanos, Turcas & Barbarorum col-
 luviem provocaverint, & Austria-
 cas ditiones eorum furori per in-
 cendia & rapinas immolarint: ut
 causa

in causa sua diffidentes, quæ ex Sacri
 Imperii finibus clepserunt, nullo-
 que tenent jure, sub insidiosa
 Pacis vocabulo, repetitis tertium
 pactis liberius usurpare queant,
 donec quæ supersunt deglutiendi
 occasio offeratur.

Renovatum quidem tunc
 Regis Senatusque nomine, &
 Legato Gallico rursus declara-
 tum prius Interdictum, ut exce-
 deret Polonia *Vernajus Boucau-*
tius, vanis mox excusationibus
 protelationum technis elusum.
 Statim *Vitrius* Administrum
 Regis & suum appellitavit *Ver-*
najum, quò Legationis nonnullo
 colore illum tingeret, ne incolu-
 mitate Juris Gentium exclusus
 vim pateretur. Abstinerunt
 Poloni rebellionis Coryphæum
 abigere, & justis animadversio-

aibus licentiam ejus coarctare,
 imò fidem dederunt nullam vim
 illatum iri. Meminerunt ete-
 nim Nostrates, quod hisce
 temporibus Gallis vix ulla in
 Christiano Orbe solennior que-
 rela in promptu sit, quàm de
 læsis Oratoribus & Ministris suis;
 qui omnes terras strenue perva-
 gantur, (verba sunt *Caroli Pa-
 schalii* Galli in Comment. de
 Legat.) & subinde ut lupi hædi-
 lia disjectantes coërcentur, ne
 culta Pastorum evertant, & oves
 deglubant. Illorum certe fo-
 noræ accusationes, dum rupta
 humanitatis fœdera & Juris gen-
 tium sanctitatem temeratam
 inclamarent, Germaniam nu-
 per & olim obtundere potuerunt.
 Tametsi ab Ottomannis illatam
 Legato suo atrociolem injuriam
 ala-

alapamvè facile dissimulent ac
 contemnant. Dum ipse Ratis-
 bonensium Coetus Comitiorum,
 præcipuæque apud Vos Aulæ
 Principum, Gallos Emisarios
 promiscuè admittunt, foment,
 imo amplexantur, Nostratibus
 integrum haud fuit, quodam
 Legationis tegmine indutos eji-
 cere. Duraret saltem Germanis
 Tuis, mi *Lentule*, prisca legum di-
 sciplina, in Patriam amor, & in
 Cæsares reverentia, quæ supe-
 riore adhuc sæculo viguit; Galli
 tunc primum conjurationis cum
 immani Turca rei habiti sunt, id-
 circo Galliæ Legatis in Germa-
 niam omnis aditus erat præclu-
 sus, quæcunque illis denegata
 securitas, Principesque Imperii
 abnuebant vel Epistolas ex Gal-
 lia advolantes suscipere: Ger-

A 3

manî

mani tunc lege in Comitibus sanc-
 cita Gallos Turcarum Socios ca-
 ne pejus & angue odisse iussi,
 omne cum illis commercium
 abrupte, ut insidias & dissen-
 sionum semina à vaferrima gen-
 te callide sparsa evitarent. Nunc
 fata vestræ Patriæ miseranti, in-
 gemiscere & ingeminare licet:
O tempora! O Mores! Sed ecce
 Polonia salutare exemplum, quod
 Germani imitentur, præbuit.
 Castellanus Premisliensis, cer-
 nens Gallicos turbones publico
 nomine è Polonica haud ejici, di-
 ras autem molitiones quæ jugu-
 lum tot innocentium Christia-
 norum petunt, cottidie in-
 gravefcere, in oppido suo Ni-
 miravia *Vernajum Boucautum*
 tolerare detrectavit, ab itumque
 illius coadunatis hominibus ur-
 gere

gere cœpit, ne piacularis contactu hospitis foedaretur. Accusatio atrox haud defuit, nec animus aut ferocia *Vitrium* Marchionem destituebat, iram evomendi; istanquam Legatus Regis Christianissimi, Regem nostrum Serenissimum Procœrum solita stipatum stola in Aula adiit, & molestiam socio suo illatam gravatus Juris Gentium tutelam *Vernajo* vindicans, coërcitionem Castellani Premislenfis deprecari ausus est. Rex verò pervicacem hominis vecordiam animadvertens, indignabundus edixit, supervacaneum esse Legationis munus & præsidium *Vernajo* circumdare; in aprico esse cujus generis sint tragœdiæ, quæ sub Legationis larva ludantur: plane constare,

quas machinas Galli cudant,
 quidque ipsi penes Portam Ot-
 tomannicam alibi vè cum Turcis
 conspirantes egerint, ubi *Aka-*
kia & *Vernajus* fuerint, quid
 consilii ceperint, quid quan-
 tumque nummorum in Hunga-
 ros profusum fuerit, quemad-
 modum vis, fraus, artesque ne-
 fariae adversus Caesarem & Chri-
 stianorum salutem instruantur.
 Inficiari praeter omnem expe-
 ctationem objecta *Vitrius* voluit,
 arbitratus praeter se suosque Gal-
 lorum labem & furiosos conatus
 cunctos mortales ignorare. Rex
 autem Serenissimus, meritò ex-
 candescens promptè regessit,
 sponsonem secum iniret Mar-
 chio *Vitrius*, committeretque
 10. aureorum millia, quæ nisi
 palàm objecta probra rite pro-
 bentur,

bentur, eidem Victori cessura
 sint. Tibi, *Lentule*, narro quæ
 ipsemet oculis meis vidi & auri-
 bus coram percepi. Quod si
 fortuna Te quoque præsentem
 præstitisset, reputasses sane instar
M. T. Ciceronis in Curia Romana
 Polonum tum perorasse: *Quo-
 usque tandem abutere, Catilina,
 patientiâ nostrâ? quamdiu nos
 iste furor tuus eludet? quem ad
 finem effrenata sese jactabit auda-
 cia? Patere consilia tua non sentis?
 constrictam omnium civium meo-
 rum conscientia Gallorum cum per-
 ditis Hungaris ac Turcis conjura-
 tionem non vides? Marchio au-
 tem Vitrius non postulare am-
 plius Legatorum immunitatem;
 non flagitare cum Catilina, ne
 quid de se suisque temerè crede-
 retur, ne quisquam existimaret*

Gallis perdita Hungaria opus esse. Obstupuit Orator, & titubanti vox faucibus hæsit, alto nimirum silentio cuncta affirmanti. Cæteri præsentēs Gallis sic consternati tunc stabant, sic terram intuebantur, sic furtim nonnunquam inter se aspiciabant, ut non à nobis Polonis notari, sed ipsi à se viderentur. Tanta videlicet est vis conscientiaë! tale pellucidæ veritatis robur occultum, quod homines in machinando obscuros & audendo feroces, fulmine quasi tactos elingues reddit, adque edendam tacitam facinorum confessionum percellit. Habes hic *Lentule*, historiam non illepidam recensendam popularibus Tuis, quibus omnia Gallorum honesta & inhonesta laudare &

re & extollere mos est. Nunc
 maximè Vestrates percontari
 lubet, an sinceram, an fidam
 Pacem ab Gallis sperent? qui
 tranquillitatis & dulcissimæ
 quietis bona tam arduè disce-
 runt, & novam transactionem
 quocunque pretio redimendam
 censent. Si Tiberii Cæsaris ma-
 nes in Curia vestra Comitiali
 ab inferis reduces versarentur,
 quanto justius vobis Imperii Sta-
 tibus occinerent: O homines
 ad servitutem natos! Fingi ne-
 mo ingenuus ea putat, quæ pa-
 tent, quæ nota omnibus, quæ
 tenentur & palpantur. Vestra-
 tium tamen plurimos ancipites
 ambiguosque hæsuos reor, an
 Gallos suspectæ in Pacem fidei?
 an conspirationis cum Turcis
 reos damnare debeant? Verum
 B 6 quod

quod majus longe est, an insidias
 amoliri, & Patriæ salutem liber-
 tatemque tueri ausint? plurimos
 anxie quæsituros prævideo; Me-
 mor sum quippe eorum, quæ eo-
 rum, quæ coram experiri licuit,
 dum peregrinus apud vos age-
 rem: Quod si concordēs ad Ger-
 maniaē gloriam vindicandam,
 si Majorum Vestrorum, Viro-
 rum ædē polfortium! non dege-
 neres posterī esse velitis, quam
 proclive foret externam servi-
 tutem depellere, domi Re-
 gum instar vivere, Galliaēque
 compedes irridere.

Quid autem consilii in hoc
 sententiarum divortio capien-
 dum vobis sit, si tenuem opinio-
 nem meam admittis, atrocior
 vobis tempestas ab Oriente mi-
 natur, non fortunarum solum
 amissio-

amissionem sed libertatis, animæ ac vitæ excidium, & cladem extremam. Hæc dum matura seriatque mente perpenditis, Aras, focos, conjuges, liberos, Patriamque cui omnia debemus intueamini, supplices vobis tendentes manus, ne in prædam & diram servitute[m] vestra socordia præcipites abripiantur.

Illud vetus: *Ne Hercules quidem contra duos!* si mihi oggeris & quocunque demum pretio transigundum putas cum Gallis, pluris scil. meritò esse, Hung. regnum, Reipubl. Christianæ propugnaculum; quàm Argentinam urbem: sævienti Pelago prudentem Nauclerum sarcinas suas immolare, jacturam lucro ducere, ut tempestatis pericula evitet. Sed alium in herba anguem la-

tere autumo; Gallia Ottomanos excitavit, hi postquam Austriacas Provincias diluvii instar inundaverint, ubi Viennam obsidione presserint, finitimasque in terras lanienam & rapinas propagaverint, demum res Germaniæ ad restim & extremæ desperationis punctum pervenerit; opitulaturus aderit Gallus precibus vestris invitatus, vel ultro ad incendium Reipublicæ Christianæ restinguendum non aquam sed oleum & fomitem belli allaturus. Plura præfagæ mentis consuetanea non addo; Mihi quod vulgò persuasum est, haud verosimile fit, Romæ olim Principem suum faces subdidisse, ut ex Trojæ deflagrantis imagine voluptatem caperet: Misero, laribus suis exturbato,

&c

& cunctis fortunæ bonis exuto
 populo subveniendi & benefa-
 ciendi ansam quæsierat; vide-
 baturque Nero condendæ urbis
 novæ & cognomento suo appel-
 landæ gloriam quærere. Vos
 ergo Germani quid vitetis, quid
 petatis ambigui, insidiosa im-
 primis declinetis auxilia. Rex
 Christianissimus ex promissione
 cunctis Christianis Principibus
 reus est, defensionem vestram
 contra cruentissimos Barbaros
 suis armis haud impediendam
 esse. Hoc ut præstetur, facile
 obtinebitis concordēs ab eo qui
 pignori jam insistit, discordēs
 autem vos Gallicæ dominandi
 libidini subjicietis, ac dum singuli
 seu pugnabitis seu tractabitis,
 vincemini, vinciemini & deci-
 piemini universi. Differatis fal-
 tem

rem jurium disceptationem & titulorum apices, atque Chimæras hoc tempore, quo inter armorum fragores & paventium consternationem leges vix audiuntur, & neutiquam exaudiuntur. Non Curiatii sed Horatii in Patriæ incolumitatem sitis, non Metii Suffetii in subsidiis Romanæ Rei Germanæque ferendis oportet, ejuratis partium studiis. Denique membra separata à capite cadaverescunt. Proh juratam fidem Seniori & Domino vestro directo atque unico ad suprematus fastigium in Imperio à vobismet ipsis jure & usu inveterato, evecto, servato, si numen propitium habere, & Divinam Nemefim evitare velitis. Quid splendoris residuum erit planetis, si solem ipsi suum

suum obfuscent; si Lunam per
 lilia cultam vos ipsi Phœbo ante-
 ponatis; si Aquilam Gallo post-
 habeatis, susque deque volven-
 tur omnia, spiritu vertiginis in
 poenam perjurii ab Tartaris in
 vos evocato. Nota est pridem
 in vos directa cavillatio: *Solos*
Germanos, peregrinis adhære-
scendi libidine, non esse Patriæ
amantes; quæ tamen omnes o-
mniùm caritates complecti debet.
 Poloniam meam accusandi
 æquam rationem haud invenie-
 tis, nihil profectò sinistri, sed
 Amica quæque à Sarmatis meis
 Vobis promittatis velim. Ag-
 noscimus nos, quod proximus
 ardeat Ucalegon; supersunt no-
 bis ad Patriæ salutem tuendam
 Majorum exempla, animi &
 arma fidesque; ut tu *Lentule,*
 quæ

quæ sentio & solita sinceritate
 aperio, cordi habeas, candore
 rem tuum obtestor, ea rursus
 à Te expectans, quæ mentem
 meam interdum anxim & im-
 minentium malorum meditatio-
 ne fessam, erigant, refocillent-
 que. Vale interim & fave. Da-
 bam in prædio meo Calendis Se-
 ptembr. 1682.

---

*Sermo Residentis Cesarei Zierovvski,
 dictus in publica Audientia, coram
 Sacra Regia Polonia Majestate.
 presentibus Ministris Sacra Regia
 Majest. Christianissima, aliorumque
 Principum: favorovia, die 6. Octo-
 bris, 1682.*

SErenissime ac Potentissime
 Rex, Domine, Domine
 Clementissime!

Contigit me legisse vitam,
 acta

acta, & negotia gesta Cardinalis
 Commendoni, regnante Si-
 gismundo Augusto, & subse-
 quente Electione Henrici Vale-
 sii, Extraordinarii à Sanctâ Sede
 Apostolicâ, in hoc Regno, Ora-
 toris. Is usu habebat, ut con-
 vitia & obtrectationes, aut quid-
 quid in Eum malitia confingere
 poterat, per contemptum despi-
 ciendo, semper silentio præte-
 rierit Crediderim tum aliam re-
 rum fuisse faciem, aliosque mo-
 res, quàm quos præsens ætas ex-
 hibet, aut mea per tot annos ex-
 perientia notavit. Mihi enim
 citra grave præjudicium tacere
 non licet, dum inaudii, Mini-
 stros Suæ Majestatis Christianis-
 simæ, hisce diebus, quasdam li-
 teras, domestica scilicet testi-
 monia circumtulisse, quasi In-
 ternun-

ternuncijs Suæ Majestatis Cæsareæ, Domini mei Clementissimi, ad Aulam Ottomannicam constitutus, id unicè ageret, quò bellum contra Poloniam directè converteret. Quàm injuriosa hæc sint, & quorsum colliment? quivis facile, nedum Majestas Vestra clementissimè dignoscet; ad diffidentias scilicet, & odia inter vicina Regna, quæ nunc vel maximè cohærere necesse esset, excitanda. Sed non repererunt Aulam Sacræ Majest. Vestræ tam incautam, ut fidem adhiberet: cui utique innata Austriaca pietas probatissima, quæve novit, Ministros tales ibidem non deligi, qui tam indigna vel audeant, vel tentent. Certa equidem Polonia, Suam Majest. Cæsaream abundè

abundè comprehendere, quod perinde fit, Poloniam, vel Hungariam perire, cum non nisi, uno cadente, alteri beneficium Ordinis supersit. Verum Serenissime ac Potentissime Rex, laceratus veriora fero, idque non clandestinis susurrationibus, sed aperte coram Throno Majest. Vestræ, totoque Orbe, produco originales correspondentias & literas à Ministro Sac. Reg. Maj. Christianissimæ, *Du-Vernay Bould* hîc præsentè, ad primarium Rebellium Ductorem *Tekelium* datas: ex quibus Majestas Vestra haudè difficulter dijudicabit & adverteret, quæ illa sint, quæ *Du-Vernay* habeat, & tantis cautelis ad *Tekelium* perferri cupiat, quorumque ipsamet Majest. Vestram insimulat. Meminit autem

tem

tem Majest. Vestra clementis-
 simè quot, quantisque instantiis
 à Majestate Vestrà expetierim, ut
 hic *Du-Vernay*, non modò Sua
 Majestati Cæsareæ, sed & Regno
 Majest. Vestræ perniciosus, stan-
 tibus Compactorum Juribus, è
 Regno Majest. Vestræ dimove-
 retur, sed ad conquirenda evi-
 dentiora documenta, convin-
 centesque probationes remissus,
 iis nunc exhibitis, omnino mihi
 persuadeo, Majest. Vestram ta-
 lia adhibituram media, quò di-
 ctus *Du-Vernay* sine mora è Re-
 gno Majestatis Vestræ expedia-
 tur. Et ne aures Majest. Vestræ
 pluribus fatigem, reliqua præsen-
 ti Memoriali inserta, humillimè
 defero, memetipsum Regiis
 Majest. Vestræ gratiis submis-
 sissime commendo.

Memo-

Memoriale supradicti Residentis Cæsarei Zierovvski, in publica coram Sac. Majest. Audientia traditum, & lectum: favorovæ d. 6. Octobr. 1682.

AD ultimum Memoriale, quorum plurima Sac. Regiæ Majest. Vestræ submississimè detuleram, tandem ex Senatûs-consilio hanc receperam resolutionem, ut ipsemet attenderem & curarem, si quæ convincentia obtinere possem, quæ in hoc Majest. Vestræ Regno circa correspondentiam Ministrorum Sac. Reg. Majest. Christianissimæ, cum Primario Rebellium Ductore *Tekelio* intercederent, quæque Compactatis & fœderibus inter Sac. Cæsaream Majestatem, Dominum meum Clementissimum, & Sac. Reg. Majest.

jest.

jest. Vestram ab antiquo & recens stabilitis, adversarentur; præsertim cum Sac. Reg. Majest. Vestra meis nonnisi relationibus informata, aliam luculentiore notitiam non habuerit: è contra verò, plurimis, Ministrorum Regis Christianissimi, contestationibus nihil quidquam tale illos moliri, assecurata fuerit. Quo accessit ipsa Regis Christianissimi, per totam Europam, & in Aulis omnium ferè Principum Christianorum, præsertim dum *Luxenburgum* præclusionem passum solveretur, facta declaratio, imminentibus nimirum cum Oriente motibus, Suæ Majestati Cæsareæ, & Augustissimæ Domui Austriacæ nihil adversi inferendum, quo tantò facilius communi Christianitatis causæ prospici

spici possit. Hinc Majestas Ve-
 stra nec quidem dubitare pote-
 rat, ut cum Turcæ Rebellibus
 conjuncti, durantibus quidem
 induciis, loca & munimenta in
 Hungaria expugnent & evertant,
 quidpiam tot tantisque declara-
 tionibus repugnans, eventu-
 rum esset. Verum ipse Deus
 causæ suæ, quia Christianitatis
 Protector & Vindex, tradidit
 talia in manus meas quæ coram
 Throno Majestatis Vestræ, &
 universo Orbe produco docu-
 menta: Literas scilicet & cor-
 respondentias, inter Ministrum
 Gallicum *Du. Vernay & Tekelium*;
 tam piis utiq; Sereniss. Regis Chri-
 stianissimi, & verè Christiano
 Principe dignis, inhibitionibus &
 manifestationibus, è diametro
 contraria. Res nullo speciali arti-
 C ficio

ficio contigit, quia necdum homines proprios, per licentiam quidem habitam, disposueram, & solam non nisi correspondentiam cum Oeconomo Bonorum Illustris Dni. *Stadnicki* Castellani Præmissiensis colueram, ubi Minister Gallicus *Du-Vernay* suâ importunitate, quam nuper & in Monasterio Basilianorum propè Javoroviam exercuerat, eam indignationem meruit, ut Oeconomus mihi familiarior, & intentionibus meis faventior factus fuerit; ita ut dum Hungari Niemiroviâ, ex Statione *Du-Vernay* redirent, ab eodem detenti, unaque cum literis sibi subtractis, potestati meæ traditi sint: quos quidem tabellarios ad partes Ditionum Suæ Majest. Cæsareæ, Domini mei Clementissimi

tissimi, jam expedivi, ipsas quoque literas, factâ prius hac publicâ productione, ad Sac. Cæs. Majestatem transmissurus, ut Mundo apertè constet, an hâtenus sinistrae meæ fuerint querelæ, quas adversus eundem *Du-Vernay*, Principis sui mandatis contravenientem exposui. Magna certe Universæ Christianitati, magna Augustissimo Cæsari, sed nec minor Majestati Vestræ, per hunc *Du-Vernay* illata est injuria, ut qui in sciam Majestate Vestrâ in hoc Regno, tanquam domi suæ, tam indigna, ipsam hanc perniciosam correspondentiam ad Orientem usque protendendo, frequentissimè sibi usurpavit, ut Orbi ferè impressionem fecerit, quò crederet, quasi Polonia Interesse

suum ex Viciniæ periculis non
 comprehendens, proprio la-
 teri, per tolerantiam hujus *Du-*
Vernay, pugionem admoveat,
 quo se ipsam conficiat. Plus di-
 co: In ipsum Regem Christia-
 nissimum, Principem ac Domi-
 num suum injurius est, dum oc-
 casionem ad seram usque poste-
 ritatem suspicandi præbet, quasi
 talia vel injunxerit, vel permise-
 rit. Vestra verò Majestas haud
 indignè vel illibenter feret, ubi
 propediem Francofurtum ad
 Mœnum, præsens Orbis Thea-
 trum, & Ratisbona viderint, quæ
 & quanta in Regno Majestatis
 Vestræ hucusque perpetrata, &
 in præjudicium Christianitatis,
 mediantibus Ministris Gallicis,
 & Rebellibus, acta sunt: In Re-
 gno, inquam, Majestatis Vestræ,
 cui

cui à tot seculis, cum Augustis-
sima Austriaca Domo, ejusdem-
que Regnis & Provinciis, stri-
ctissima intercesserunt Fœde-
rum Compactatorumque Jura,
ex eo scilicet fundamento pro-
gressa, quod utrumque Regno-
rum crederet, alterum stare non
posse, si unum corrueret.

Annus autem elabitur, quo di-
ctus *Du - Vernay* in diversis, intra
Regnum Maj. Vestræ, Hungariæ
vicinis, locis latitat, obtendens
mandatorum Principis Sui expe-
ctationem. Quasi verò Geda-
num aut Regiomontum, eâ,
quâ Galli solent ire viâ, Galliæ
non esset propinquius, ea o-
mnia excipiendi, quæ Rex Chri-
stianissimus jusserit. Sed auscul-
tavit hucusque novitates, ex
Hungaria, fors ut cum gratula-
C 3 tione

tione ad *Tekelium* accederet, &
 novæ Ottomannicæ Inaugura-
 tioni, suis utique conatibus pro-
 motæ applauderet. Dum itaque
 de tantis in Regno quidem Ma-
 jest. Vestræ, sed eâdem insciâ,
 intercedentibus machinationi-
 bus, coram Deo & Majestate
 Vestra, totaque Christianitate,
 quàm solennissime protestor;
 Eandem Majest. Vestram sub-
 mississimè exoro, dignetur hisce
 evidentissimis & plusquàm con-
 vincentibus documentis per-
 pensis, tandem efficacissime re-
 solvere & seriò demandare, ut
 hic *Du-Vernay*, qui & functione
 suâ in præjudicium Christianita-
 tis abutitur, & protectione Juris
 Gentium se indignum reddit, è
 Regno Majestatis Vestræ, haud
 morâ expediatur: cùm ipsa Ro-
 manæ

manæ Ecclesiæ Jura & Censuræ,
 armorum ad infideles deporta-
 tores, quidni cum iis collusores,
 ipso facto pro Excommunicatis
 habeant, hicque *Du - Vernay*
 non modò à Sua Majestate Chri-
 stianissima severissimè puniri,
 sed potius è Regno ejusdem Suæ
 Majestatis proscribi mereatur,
 utpote qui mandata seu inhibi-
 tiones transgressus, in ipsum Prin-
 cipis Sui honorem & reputatio-
 nem, verbumque per orbem
 proclamatum, sicarium egit,
 cujus firmitas si in terra periret,
 in ore Principum inveniendum
 esset. Nec ambigo Majestatem
 Vestram tot iteratis æquisimis
 instantiis (suffragantibus vel ipsis
 Compactatorum Juribus, pro-
 priæque convenientiæ rationi-
 bus) permotam, locum iisdem

daturam, dum benignissimis
gratiis Regiis me submississime
commendo.

*Litera Abligati Gallici Du-Vernay
ad primarium Rebellium Ductorem
Emericum Tökölium.*

Illustrissime Domine, Domi-
ne mihi Observandissime,

Scriptas ad me septimâ hu-
jusce Mensis ab Illustrissima Do-
minatione Vestra ex Castris ad
Fileck positas literas, simul cum ad
Portam Ottomannicam Oratoris
nostri inclusis, grato animo ac-
cepi. Sed non sine aliquo stupo-
re, quod antequam ad ejusdem
manus pervenissent, resignatae
fuerunt. Miror etiam, quod

de o b f i d i o-

44, 2, 300, 147, 44,

ne Fi le c k i

280,

280, 187, 252, 13, 20, 9, Il-
lustritas Vestra nihil ad me.

ja in

Spero attamen 225, 42,
sua a esse in po te s-
362, 1, 183, 232, 313, 374, 48,
ta te

373, 374. Ex ultimis meis ad
Jaigel

Dominum 497, intelliget,
quo ti es pro mi s-

333, 375, 164, 319, 264, 48,
so ru m fi de m

361, 343, 22, 187, 146, 42, li-
ha be-

berare; & quidquid 272, 107,
o per la, tu m vo-

44, 316, 251, 37, 22, 391,
lu e ri m sed de fu-

255, 5, 341, 22, 365, 146, 189,
i t se m pe r occasio

9 49, 359, 22, 311, 47, 303.
fi ex fu i s,

C 5 Aliquos

Aliquos 360, 166, 362, 9, 48,
 homin es ad me mit t-
 2 18, 164, 72, 263, 264, 29,
 te t non
 374, 29, Illustritas Vestra, 286,
 de be n t ni fi
 146, 107, 43, 49, 281, 360,
 no c te do mu m me
 282, 3, 374, 148, 266, 22, 263,
 a m in g re di u t
 1, 22, 232, 7, 340, 147. 50, 49,
 in f ci i s om ni-
 232, 48, 119, 9, 48, 298, 281,
 bu s e a fa ci a mus
 110, 48, 15, 1, 185, 119, 1, 277,
 ma gi s
 quæ à nobis 262, 204, 48,
 de si de ra n tu
 146, 360, 146, 339, 43, 377,
 r. Ca ve re de be
 47, 117, 389, 340, 146, 107,
 n t et i am im p ri
 23,

23, 49, 165, 9, 75, 231, 45, 341,
 mi s ne it i ne ri
 264, 48, 280, 235, 9, 280, 341,
 fe f e commit ta n
 359, 48, 5, 1 2 6, 373, 23,
 t quo Ja va ro vi-
 29, 333, 225, 388, 342, 390,
 â re c t è Ni mi ro
 1, 340, 3, 374, 281, 264, 342,
 vi am e ò
 390, 142, ducitur, 5, 44,
 quo d su n t per mu
 333, 14, 362, 43, 49, 316, 266,
 l ti E qui te s
 41, 375, 15, 332, 374, 48,
 Serenissimi Poloniae Regis
 ju f su ex p lo
 229, 48, 362, 166, 45, 254,
 ra to re s à qui bus
 339, 76, 340, 48, 1, 332, 116,
 vi a to re s om ne
 390, 1, 376, 340, 48, 298, 280,
 C 6 s per

s per f c ru ta n
 48, 316, 48, 13, 343, 373, 23,
 tu r de ti ne n tu
 377, 47, 146, 375, 280, 23, 377,
 r que ita que
 47, 331. Existimo 246, 331,
 Secur i ta te m major
 364, 9, 373, 374, 22, 268,
 em esse P re mi s
 161, 183, 45, 340, 264, 48,
 li a m et Ja uo s
 253, 1, 22, 34, 225, 242, 48,
 la vi a m ad d ex
 251, 390, 1, 22, 72, 4, 166,
 te r am re li n qua,
 374, 37, 75, 340, 253, 23, 330,
 n t ve ni en te s
 43, 39, 389, 281, 160, 374, 48,
 ad me Sa n do
 72, 263, quasi, 358, 23, 148,
 mi ri a m te ne re
 264, 341, 1, 22, 374, 280, 340,
 n t u

n t u n de Ni mi
 43, 49, 50, 43, 146, 281, 264,
 ro vi a m in g re
 342 390, 1, 22, 232, 7, 340,
 di vi de re n tu
 147, 390, 146, 340, 23, 377,
 r Qui a ex p lo ra
 27, 332, 1, 166, 25, 254, 339,
 to ri bus u n di que
 376, 341, 116, 30, 43, 147, 331,
 ci n c tu s fu m
 119, 43, 13, 377, 48, 362, 22,
 Adjunctas Illustritati Vestrae re-
 commendo, ut primâ certâ occa-
 sione transmittere dignetur. Utar
 ego pari diligentia in iis omnibus,
 quæ à me desiderare poterit.
 Cum toto animo sum, & maneo

Illustritati Vestrae

Paratissimus Servus

Nimiroviae 22. Sept. 1682.

Du. Vernay Boucauld.

C 7

Inscri-

*Inscriptio Tituli: Illustrissimo Domi-
no Comiti, Emerico Tökölö: :
Hæreditario in Kesmark, & Arva,
Exercitûs Ungarici pro Patria mili-
tantis Generali, Domino, & Amico
mihi Confidentissimo, Observan-
dissimo.*

*Post peractam hanc Audien-
tiam, Sua Majestas Regia tales cum
Rebellibus consequenter in rem In-
fideliûm machinationum ausus, sui-
que insimulationes graviter ferens
& publicè acriùs reprehendens,
missis altero die specialibus Regni
Officialibus memoratum Du-Ver-
nay è finibus Russia statim excedere
jussit. Illo tamen tantam celerita-
tem deprecante, dies nonnulli ab
ipso desiderati, quibus rhedam è fi-
nibus Transsylvaniæ reciperet, ei-
dem concessi sunt. Interea per Re-
sidentem Casareum ulteriores dili-
gentiæ*

gentiæ adhibita tanto successu, ut non modo Pocillator Tækælii à Du-Vernay Nimirò viâ redux nomine Kelemeschi, sed & literarum Tækælii, & ejus confidentioris Officialis Iaigeli ad Du-Vernay delatores, unâ cum ipsis originalibus literis intercepti sint, quæ partim nudè conscriptæ, partim ex cypharum involucris detectæ, de verbo ad verbum hic appositæ sunt.

Literæ Tækælii ad Du-Vernay.

Illustriss. Domine, mihi Observandissime,

Nullus ambigo, quin Illustriss. Dominatio Vestra Ablegatum meum, Egregium *Valentinum Nemessani*, pro sincero ejusdem hæctenus semper declarato erga me affectu & candore, favorabiliter prosecuta sit, & negotiorum,
medio

medio ipsius coràm declaratorum,
cursui, multum efficaci sua recom-
mendatione, apud Christianiss-
imum Galliarum Regem pondus ad-
diderit: quo nomine obligatum
me ad reciprocationem parilis
dexteritatis Illustriss. Domina-
tionis Vestræ exhibendæ, declaro.
Porro quam rerum faciem pro-
gressumque res meæ habuerint
hucusque Illustriss. Dominationi
Vestræ pro debito necessitudinis
mutuæ, rescribendum censui:
Nempe occupatâ Cassoviâ & Ar-
cibus quam - plurimis jugum sub-
ire coactis, Budensi Vezirio co-
piisque Turcicis auxiliaribus Fi-
lekinum Fortalitium aliàs famo-
sum, nolens protectioni meæ se-
se subdere, post obsidionem spa-
tio duarum hebdomadarum to-
leratam, ad conditiones pacis lac-
ceptan-

ceptandas, suppliciter provol-
vi (Præfidiariis & cunctâ plebe
eò coactâ, cum sarcinulis, quas
quivis humeris suis sustentare
efferreque poterat, liberè dimis-
sis) compulsus, & consequenter
dirutum est, Germano milite in
proximo circa montanas ober-
rante, & hæc conniventibus
oculis intuente, qui impar viri-
bus ad resistendum, se ex mon-
tanis civitatibus uti (rumor est re-
center allatus) proripuit & expi-
latâ civitate *Vetero-Soliensi*, aliis-
que locis, regressum præcipitare
dicitur, quocum fortunæ aleam
subire animus est, nec præter-
mittetur occasio eundem proffi-
gandi, Patriamque hanc in tran-
quillum statum pristinae liberta-
tis reponendi, ut quæ Cæsar sup-
pliciter rogatus remittere noluit,
invitus

invitus cedere cogatur, Nemefi
 Divinâ fortis meæ miseratâ serò
 quidem, at eò graviùs ultionis
 pœnas repetente. Quid posthac
 rerum gerendarum occurrerit,
 genuinè Illustriss. Dominatio-
 nem Vestram informare haud
 prætermittam. Me de cætero
 benevolentia ejusdem recom-
 mendans, maneo

Illustrissimæ Dominationi
 Vestræ

*Dat. ex Castris Hungaricis
 ad Fillek positis, die 18. Sept.
 1682.*

ad officia paratus

Emericus Tököli.

Inscriptio: Illustrissimo Domino Du-
 Vernay Boucauld, Christianissimi
 Regis Galliarum Legato Extraor-
 dinario, mihi observandissimo.

Literæ

*Litera Petri Jaigel Commendantis
Cassoviensis ad Du-Vernay.*

Illustrissime Domine, mihi co-
lendissime,

Præterito die Mercurii, occupa-
pato & deleto Fortalitio *Fillek*,
ubi plusquam mille Janiczarones
perierunt, posthac primùm o-
mnibus Hungaris, qui penes
Principem Transylvaniæ fue-
rant, ad Dominum Comitem
per Vezirum pulsus, cum summa
solemnitate, præsentibus Comi-
tatibus, & universis Statibus Re-
gni Hungariæ Superioris est in
Regem electus, & à Turca con-
firmatus, elevatusque Princeps
Comes, cui à Porta pileus, loco
Coronæ oblatus, item Vexillum
& Sceptrum: qui finitâ electio-
ne, recusavit se uti titulo Regis,
sed titulo Principis, cujus titulus
est

est talis : *Emericus Tòkòli Prin-*
ceps, ac Partium Regni Hungariae
Dominus &c. Finitis his, sele-
 ctam militiam Vezirus dedit Do-
 mino Comiti, ut fugientem Exer-
 citum Germanicum prosequere-
 retur Princeps Noster. *Caprara*
 depredatis montanis civitatibus,
 derelictis Fortalitiis *Vigles & Zo-*
lian, discessit & abiit versùs *Thre-*
nezin. Illustriss. Domine & ma-
 jora facere potuissemus, sed quia
 videmus Vestrae Illustritatis
 maximam a pro mi f fa
 267, 1, 319, 264, 48, 358,
 non adimpleri, & hic caren-
 tes mediis, mitius debemus
 Nemessani a bi vi
 agere. 466, 1, 108, 390,
 t ad Regem Galliae.
 29, 72, 420, Neces-
 sum est, ut Vestra Illustritas op-
 time

time tibi recommendet nego-
tia nostra, commissum est ipsi
ut omnia ibi agat cum
honor e Illrtis Vrae.

219, 15, 438, Brevi
ad

mittemus expressum 72,
Illustr. Vestram in Ja ro
438, 232, 225, 339,
s l o

48, 21, 24. Rogo per amo-
mi t ta t

rem Dei 264, 29, 373, 29,
ho ne s ta m

215, 280, 48, 373. 22. Quo-
tam. Ego interea sum semper,
& maneo quisquis debeo esse &

Illustritatis Vestrae

Servus Obligatissimus

Cassovia 22. Sept. 1682.

Petrus Jaigel.

167

Inscri-

Inscriptio.

Illustrissimo Domino *Du - Vernay*
Boucauld, Christianissimi Regis
 Galliarum Legato Extraordinario,
 mihi Colendissimo.

Post iteratam harum literarū per
Residentem Casareū productionem,
elapsūque dictorum dierum spa-
tium, Sua Majestas Regia ultimā ē
Legato Serenissimi Regis Cbristia-
nissimi, Domino Marchioni De-
Virry insinuari fecit, ut accedenti-
bus majoribus & gravioribus sem-
per documentis, sine omni ulterio-
ri mora Du - Vernay expediatur.
Cui resolutioni Regiæ jam omninō
morem gerere debebit.

FINIS.

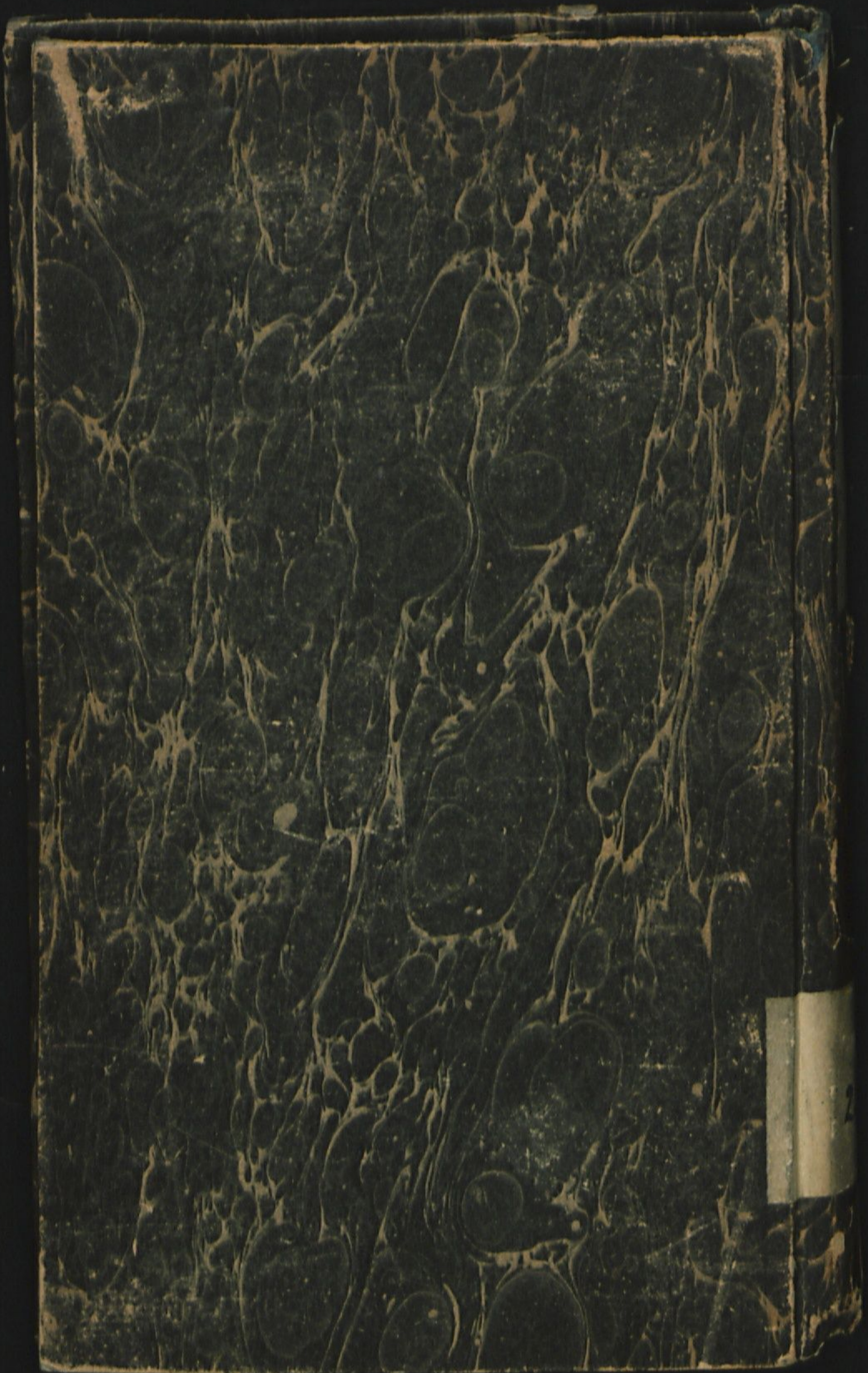

ULB Halle
007 375 31X

3

VD 17

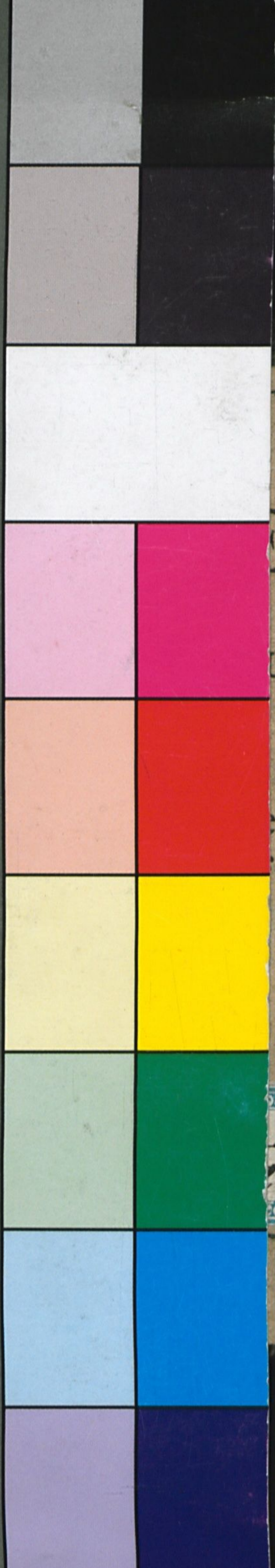

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

ANISLAI LYSIMACHI,

Equitis Poloni

A. G. 16814

EPISTOLA

Ad

CLAUDIUM LENTULUM,
Nobilem Marchiacum.

In qua

retractæ Gallorum, Pacis Belli-
artes; ac cum Turcis & seditiosis
Hungaris Conspiraciones,
reteguntur.

CONSTANTINOPOLI.

M DC LXXXIII.

